بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش طرح جنگل‌داری نوین
مدیریت پایدار جنگل‌های هیرکانی

مستند به ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم پیشرفت

قائد شهید

«... روی مسئله‌ی تخریب جنگلها حساس باشید. فشار به جنگلها زیاد است. جنگلها، منابع طبیعی و مراتع را باید حفظ کرد. ...»

۱۳۸۹/۱۲/۱۷

« ... برای سرسبز نگهداشتن کشور باید نهضتی فراگیر برپا شود، نهضتی که آحاد مردم در آن سهم داشته باشند...»

".. ما برای حفظ جنگلها قوانینی لازم داریم، این قوانین جایش خالی است..."

۱۳۹۱/۱۲/۱۵

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

- حفظ منابع طبیعی جزء خطوط قرمز دولت چهاردهم است.
- منابع طبیعی نباید آسیب ببیند و مقامات دولت و استانداران باید از حریم این منابع دفاع کنند.

وزیر محترم جهاد کشاورزی

- منابع طبیعی، زیربنای زندگی و ادامه حیات است. این منابع در تأمین آب، هوا و حفظ محیط‌زیست نقش اساسی دارند و تأثیر آن‌ها بر جامعه، تمدن و سلامت انسان‌ها انکارناپذیر است.

وضعیت فعلی منابع طبیعی کشور

وسعت منابع طبیعی کشور (کاربری های جنگل، مرتع و بیابان): حدود ۱۳۰ میلیون هکتار

جنگل

۱۴/۲۵ میلیون هکتار

جنگلکاری

۱/۷۶میلیون هکتار

درختچه و بیشه زار

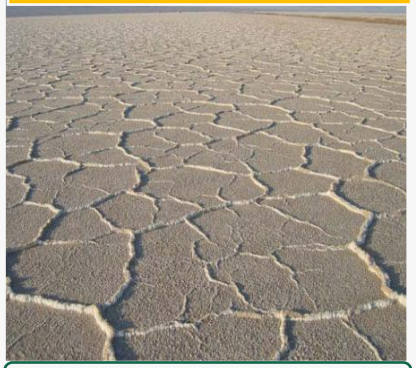
۱.۷ میلیون هکتار

مرتع

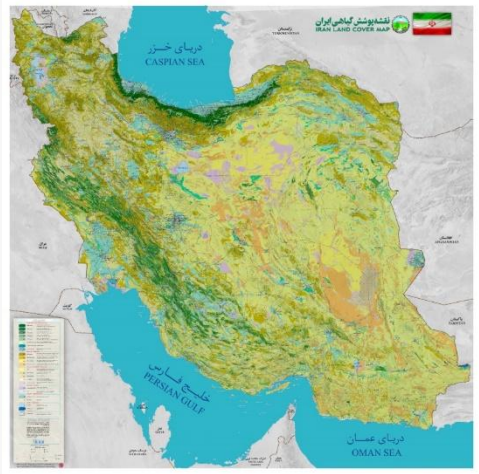
۸۳میلیون هکتار

بیابان

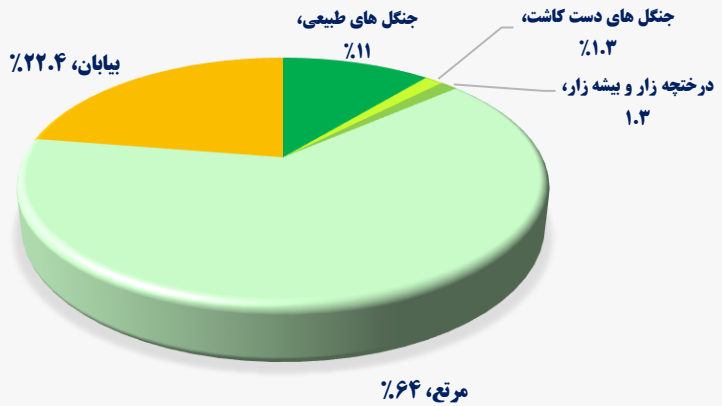

۲۹میلیون هکتار

اراضی منابع طبیعی		مساحت(هکتار)	درصد
جنگل	جنگل های طبیعی	۱۴،۲۵۰،۰۰۰	٪۱۰.۹۸
	جنگل های دست کاشت	۱،۷۶۰،۷۱۰	٪۱.۳۶
	درختچه زار و بیشه زار	۱،۶۹۳،۲۲۴	٪۱.۳۰
	مجموع	۱۷،۷۰۳،۹۳۴	٪۱۳.۶۴
مرتع	درجه ۱، ۲ و ۳	۸۲،۹۸۳،۵۵۰	٪۶۳.۹۱
بیابان	کویر، اراضی ماسه ای، رسی، نمکی و سنگی	۲۹،۱۴۸،۳۹۱	٪۲۲.۴۵
مجموع		۱۲۹،۸۳۵،۸۷۵	٪۱۰۰

مرجع آمار: دفتر مهندسی و مطالعات
بر اساس نقشه پوشش گیاهی کشور_ سال ۱۴۰۲

(٪۴۰ سرانه جهانی)

سرانه فضای سبز کشور: ۱۹۶۷ متر مربع

(جمعیت کشور: حدود ۹۰ میلیون نفر)

نواحی رویشی ایران

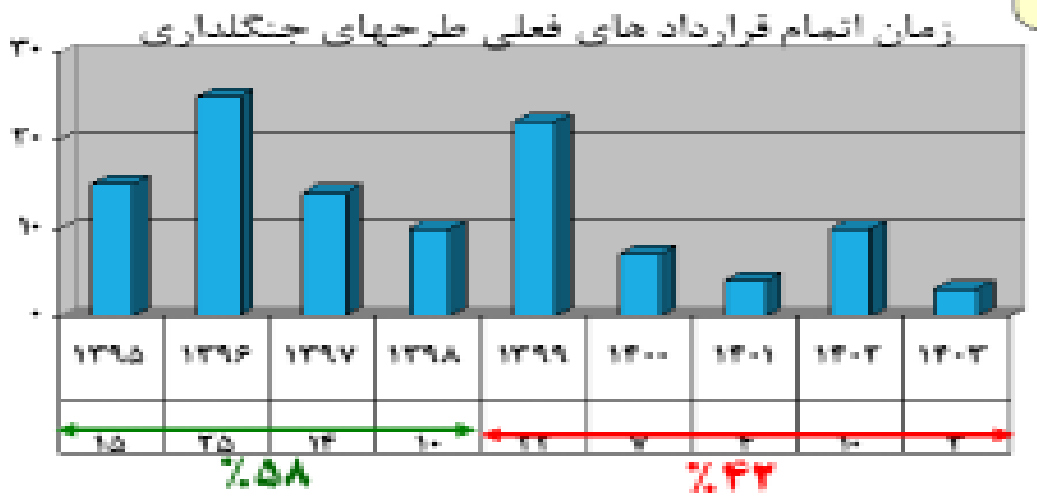
مدیریت جنگل‌های هیرکانی (تا قبل از طرح تنفس جنگل در سال ۱۳۹۶)

وضعیت طرحهای جنگلداری در ابتدا سال ۹۵

(ارقام به هکتار)	مساحت کل	سطح واجد طرح فعال (دارای قرارداد)	سطح فاقد طرح و یا غیر فعال
جنگلهای هیرکانی	۲.۰۰۳.۹۳۵	۹۵۰.۳۱۰	۱.۰۵۳.۶۲۵

۴۳۱ سری — ۱۱۰ قرارداد

۵۳ مجری طرح ، شامل :
۱۲ شرکت بزرگ یا دانشگاه ، ۲۸ شرکت خصوصی و
۱۳ شرکت تعاونی

جمهوری اسلامی ایران

جهاد کشاورزی

وزیر

شماره: ۰۲۰/۲۰۹۱۷

تاریخ: ۹۵/۸/۱

پیوست: مقرری - حبیبی نیم

بسمه تعالی

جناب آقای جلالی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور

سلام‌علیکم

پیرو جلسات و مذاکرات سابق و با توجه به تصویب نامه برنامه بهینه سازی پایش، حفظ، بهره‌برداری و مدیریت جنگل‌های کشور (مصوبه شماره ۱۶۰۳۳۳/ت ۴۱۰۷۴ هـ مورخ ۹۲/۱۰/۱۶ هیئت‌وزیران) اقدامات زیر انجام و نتیجه را اعلام نمایید:

۱- بهره‌برداری تجاری و صنعتی از جنگل‌های شمال کشور اعم از اینکه دارای طرح جنگلداری باشند یا نباشند در قالب یک برنامه کوتاه‌مدت متوقف گردد.

۲- واگذاری طرح‌های جنگلداری که دارای اهداف اقتصادی بوده و پیلان آن‌ها بر اساس بهره‌برداری از جنگل تنظیم گردیده است ممنوع اعلام گردد.

۳- قراردادهای بهره‌برداری با مجریان طرح‌های جنگلداری به شرح زیر تعیین تکلیف گردد:

۳-۱: بعد از انقضای مدت قرارداد بهره برداری ، به هیچ عنوان تمدید قرارداد یا انعقاد قرارداد جدید انجام نشود.

۳-۲: با مجریان طرح‌های جنگلداری که مدت قرارداد بهره‌برداری آنان به اتمام نرسیده، جهت چگونگی خاتمه قرارداد و توقف بهره‌برداری (از طریق کاهش تعهدات) مورد به مورد مذاکره و پیشنهاد همراه با راه حل ارائه گردد.

۴- جنگل‌های دست کاشت مشمول ممنوعیت برداشت نیست و کماکان مطابق برنامه‌های تدوین و تصویب شده عمل گردد. و جنگلکاری اراضی جنگلی کم پوشش و یا فاقد پوشش در اولویت قرار گیرد.

۵- تعرفه واردات چوب با حداقل تعرفه ممکن مورد پی‌گیری و تصویب قرار گیرد، همچنین با هماهنگی سازمان حفظ نباتات جهت تسهیل واردات چوب اقدام و برنامه زراعت چوب در مناطق مستعد کشور تدوین، تصویب و عملیاتی گردد.

۶- برنامه‌ریزی تکمیل نقشه کادastral (حدنگاری) جنگل‌های شمال کشور و اخذ سند مالکیت باقیمانده منابع ملی جنگل‌های شمال در اولویت برنامه‌ها قرارگرفته و در کوتاه‌مدت عملیاتی گردد.

۷- حفاظت از جنگلهای شمال و ساماندهی ناظرین بنحوی برنامه‌ریزی گردد که هرگونه تصمیم‌گیری کارشناسان و مدیران مبتنی بر برنامه مدون در این چارچوب باشد و از تصمیم‌گیری فردی اجتناب گردد.

۸- هرگونه ارتباط مالی مجریان طرح‌های جنگلداری با ناظرین تا تعیین تکلیف آن‌ها قطع گردد.

۹- ایجاد هرگونه جاده جدید در جنگل‌های شمال کشور ممنوع و اعتبارات اختصاص‌یافته صرفاً جهت نگهداری از جاده‌های موجود یا رویکرد حفاظت از جنگل هزینه گردد.

جمهوری اسلامی ایران

جهاد کشاورزی

وزیر

شماره:

تاریخ:

پیوست: پیوست ۷

۱۰-طرح صیانت و حفاظت از جنگلهای شمال کشور بالاخص مناطقی که قرارداد طرح جنگلداری آنها به پایان رسیده است، تهیه و مقدمات اجرای آن فراهم گردد.

مقتضی است برنامه عملیاتی موارد اعلام‌شده را ظرف حداکثر یکماه تهیه و ارسال نمایند. ۹۵/۸/۱

محمود حجتی

وزیر جهاد کشاورزی

۱ - هرگونه بهره‌برداری چوبی از درختان جنگلهای کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه، ممنوع می‌باشد. دولت در ارتباط با قراردادهای طرحهای جنگلداری مذکور که مدت اجرای آن به اتمام می‌رسد، مجاز به تمدید قرارداد نمی‌باشد.

تبصره– بهره‌برداری چوبی در طرحهای جنگلداری طی سالهای اول تا سوم اجرای قانون برنامه توسعه صرفاً از درختان شکسته، افتاده و ریشه‌کن در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

۲ - دولت مکلف است نسبت به اصلاح آن دسته از طرحهای جنگلداری که مدت اجرای آن تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه به اتمام نمی‌رسد، تعیین خسارت کارشناسی نموده و خسارت حاصله را در بودجه سنواتی درج نماید.

تبصره ۱ - بهره‌برداری از درختان ریشه‌کن، شکسته، افتاده، خشک سرپا و آفت‌زده غیرقابل احیاء تا پیش از تصویب طرح جایگزین و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه صرفاً با مجوز سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور مجاز می‌باشد و پس از تصویب طرح جایگزین صرفاً براساس این طرح و با مجوز سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور خواهد بود.

اسناد بالادستی و تکالیف قانونی

تعهدات بین‌المللی	• تصمیمات متخذه در اولین نشست بین‌المللی کشورهای با پوشش کم جنگل – تهران ۱۳۷۷	# ضرورت پایداری
تکالیف ملی	• ماده ۱۶ مصوبه سال ۱۳۸۲ هیأت وزیران با عنوان «برنامه جامع صیانت از جنگل‌های شمال»	# آمایش سرزمین # مدیریت پایدار منابع جنگلی
	• ماده ۲ مصوبه سال ۱۳۹۲ هیأت وزیران با عنوان «برنامه بهینه‌سازی پایش؛ حفظ؛ بهره‌برداری و مدیریت جنگل‌های کشور»	# شاخص‌ها و نشانگرهای مدیریت پایدار جنگل
	• بند (ف) ماده ۳۸ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه	# ممنوعیت بهره‌برداری چوبی # تهیه طرح جایگزین # استقرار مدیریت پایدار جنگل
	• ماده ۳۶ قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت	# طرح مدیریت پایدار جنگل # جنگل‌داری نوین
	• بند (پ) ماده ۴۳ قانون تأمین مالی تولید و زیر ساخت‌ها	# حفاظت و بهره‌برداری صیانتی از جنگل

مدیریت پایدار جنگل های منطقه هیرکانی

برنامه هفتم پیشرفت

ماده ۳۶ -سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مکلف به حفظ، احیا و توسعه جنگل در چهارچوب طرح مدیریت پایدار جنگل و جنگل‌داری نوین می‌باشد. هرگونه بهره‌برداری چوبی از جنگل و برداشت درختان جنگلی ممنوع است.

تبصره ۱ -برداشت درختان ریشه‌کن، شکسته و افتاده تجمعی ناشی از بروز عوامل طبیعی (طوفان، سیل، برف سنگین، لغزش و رانش وسیع) و آفت‌زده غیرقابل احیای جنگل‌ها (خارج از مدیریت شهرداری‌ها) و همچنین درختان خطرساز در حاشیه جاده‌های جنگلی و پارک‌های جنگلی صرفاً توسط سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور با تأیید رئیس سازمان مزبور انجام می‌گیرد.

تبصره ۲ -سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مکلف است از طریق فراخوان و تعیین برنده با انعقاد قراردادهای دوره‌ای و مدت‌دار اقتصادی (بدون انتقال مالکیت) طرح‌های زراعت چوب را در اراضی مناسب و عرصه‌های جنگلی فاقد پوشش و مخروبه (در مقیاس اقتصادی) و همچنین بهره‌برداری از درختکاری‌ها و جنگل‌های دست‌کاشت سنواتی با هدف زراعت چوب بر اساس طرح مصوب از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی اجرا نماید.

مطالعات نیمه تفصیلی

هدف مطالعه	ارزیابی توان اکولوژیک حوزه آبخیز بر اساس اصول آمایش سرزمین
حجم کار	۱۰۴ حوزه آبخیز هیرکانی به مساحت دو میلیون و نهصد هزار هکتار
مقیاس	۱ : ۵۰۰۰۰
شیوه انجام	بکارگیری خدمات مهندسین مشاور (۶ شرکت خصوصی+ ۲ دانشگاه دولتی)

محتوای دستورالعمل :

مطالعات فیزیکی (۷ بخش) ، مطالعات زیستی (۵ بخش) ، تلفیق و سنتز

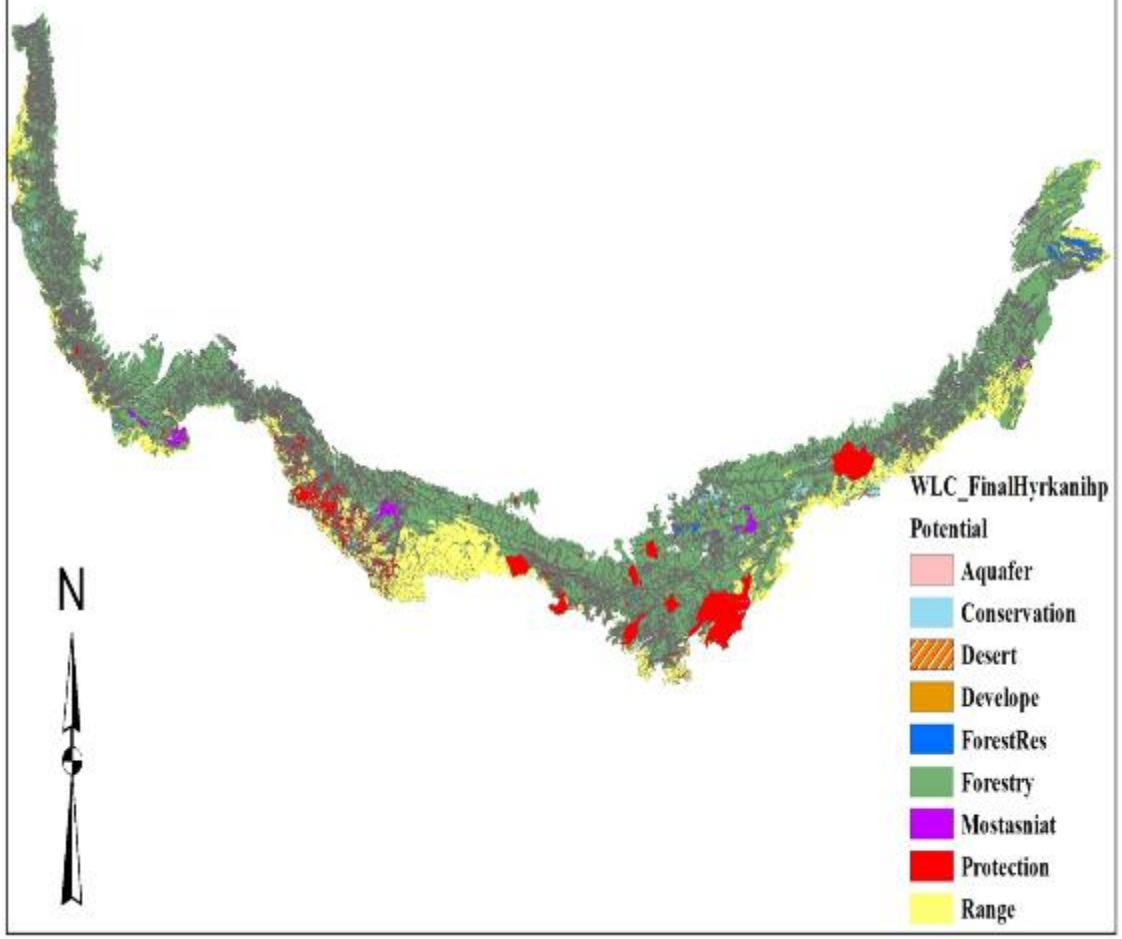
فرآیند ارزیابی توان اکولوژیکی با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره (MCDM)

توان اکولوژیک بدست آمده در حوزه های جنگلی شمال کشور(حوضه های ۱۰۴ گانه)

ردیف	Potential	توان اکولوژیک	مساحت (هکتار)	درصد
۱	Forestry	جنگلداری	۱۷۷۲۱۱۷	۶۰.۸
۲	Protection	حفاظتی	۵۸۸۹۱۰	۲۰.۲
۳	Range	مرتعداری	۴۰۰۸۹۰	۱۳.۸
۴	Conservation	حمایتی	۶۹۰۲۶	۲.۴
۵	ForestRes	ذخیره گاه جنگلی	۲۲۱۰۱	۰.۸
۶	Aquafer	آبزی پروری	۱۵۰	۰.۰۱
۷	Desert	بیابان	۱۱۴۲	۰.۰۴
۸	Develope	توسعه صنعتی	۱۰۹۲	۰.۰۴
۹	Mostasniat	مستثنیات	۵۷۸۲۸	۲.۰
جمع کل			۲۹۱۳۲۵۶	۱۰۰

توضیح اینکه مستثنیات اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مازندران (ساری و نوشهر) بعلت عدم ارائه لایه ها در این توان لحاظ نگردیده است

توان اکولوژیک بدست آمده در حوزه های جنگلی شمال کشور (۱۰۴ حوضه)

جنگلداری نوین

جنگلداری کلاسیک	مدیریت پایدار جنگل(جنگلداری نوین)
مطالعات درتقسیمات سری	مطالعات در حوزه آبخیز
توجه به توده های جنگلی	جامع نگری در مدیریت کاربریهای حوزه
استمرار تولید چوب جنگل	استفاده از تمام پتانسیلهای حوزه جنگلی
پایش طرح بر اساس میزان تولید چوب	پایش طرح بر اساس شاخص های پایداری و سلامت حوزه
تاکید بر بهره برداری از درختان جنگلی	تاکید بر زراعت چوب
–	استفاده از فناوری نوین
–	مشارکت مردمی در مطالعه و اجرا
سیستم نظارت فردی	ساختار مدیریت حوزه

حفظ، احیا و توسعه جنگل
در چارچوب طرح مدیریت پایدار جنگل
و جنگلداری نوین(ماده۳۶ – برنامه هفتم)

رویکرد نوین

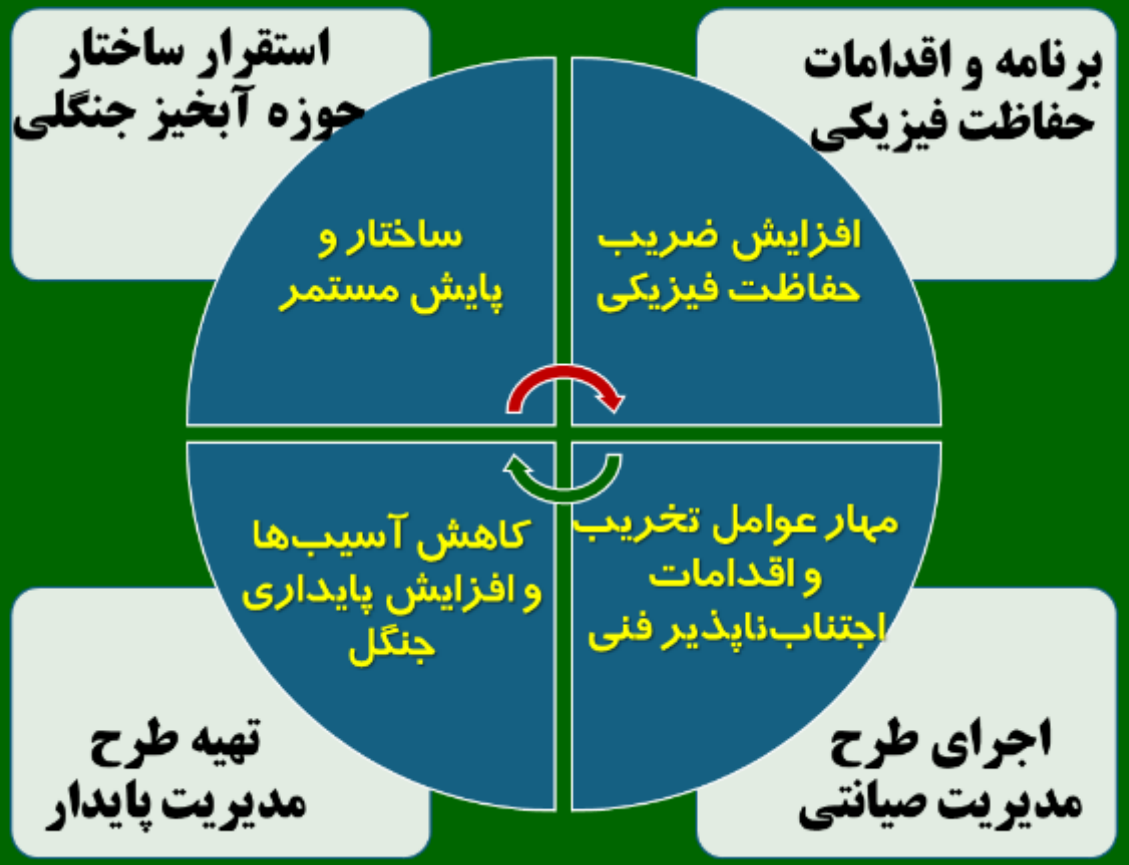
برنامه کوتاه مدت :

اجرای فاز ۱ جنگلداری نوین جنگل هیرکانی

برنامه میان مدت :

تهیه و اجرای طرح مدیریت پایدار منابع طبیعی منطقه هیرکانی

نقشه راه جنگلداری نوین

اهداف مورد انتظار طرح‌های جنگلداری نوین:

- استقرار ساختار مدیریت حوزه و نظارت فنی و حفاظتی
- حفظ سرمایه و زیر ساخت‌های موجود(کمی و کیفی)
- بهینه نمودن امور حفاظت فنی و فیزیکی عرصه‌های جنگلی(افزایش ضریب حفاظتی)
- افزایش تاب‌آوری عرصه‌های جنگلی در مقابل تغییرات اقلیمی
- رفع مشکلات ناشی از کمبود اعتبار و انجام به موقع طرح‌ها و پروژه های محوری حوزه جنگل.
- فراهم شدن امکان بکارگیری فناوری‌های نوین و دانش محور در فرآیند پایش و کنترل عوامل تخریب جنگل.
- احیای تعاونی‌های جنگل‌نشین در جهت جلب مشارکت جوامع محلی و تشکل‌های مردم نهاد .
- اقدامات پیشگیرانه در چارچوب ضوابط و هشدارهای سازمان مدیریت بحران در موضوع مدیریت توده‌های سوزنی‌برگ دست‌کاشت.

گام‌های اجرایی جنگلداری نوین

گام اول

ساختار و پایش مستمر :

۱-۱: استقرار ساختار نظارت فنی و حفاظتی حوزه‌های آبخیز جنگلی شمال کشور

۱-۲: آموزش و مهارت افزایی نیروهای حفاظتی

۱-۳: تامین و تجهیز یگان حفاظت

گام دوم

افزایش ضریب حفاظتی:

۲-۱: راه‌اندازی مرکز مانیتورینگ و پایش مرکزی (دفتر مهندسی و مطالعات)، ایستگاه پایش جنگل‌ها و مراتع شمال کشور (ستاد سازمان در چالوس)، ایستگاه پایش جنگل‌ها و مراتع زاگرس (استان فارس)

۲-۲: استفاده از تجهیزات و فن آوری‌هایی مانند دوربین، پهپاد

۲-۳: استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و عکس‌های هوایی

۲-۴: پایش‌های موردی زمینی

گام سوم

اقدامات اجتناب‌ناپذیر فنی – اجرای طرح مدیریت صیانتی:

۳-۱ - مدیریت سطوح زراعت چوب و جنگل کاری های دست کاشت (سوزنی برگان)
۳-۲- استفاده از سایر پتانسیل و ظرفیت های موجود نظیر ساماندهی تفرجگاههای جنگلی
۳-۳-احیای تعدادی از شرکت های تعاونی جنگل‌نشین
۳-۴- اجرای مهمترین اقدامات فنی اجرایی اجتناب‌ناپذیر مانند مرمت و بازسازی حصارکشی، مرمت و نگهداری جاده‌های جنگلی، غنی‌سازی جنگل، پرورش توده‌های جنگلی دست‌کاشت و کنترل دام
۳-۵- راه‌اندازی طرح‌های پایلوت جنگلداری اجتماعی در سطح تعداد محدودی از حوزه آبخیز جنگلی و بهره‌گیری از سایر ظرفیت‌های حوضه (محصولات فرعی جنگل، زراعت چوب،اکوتوریسم، تفرجی و ابتکارات جدید)

گام چهارم

کاهش آسیب ها و افزایش پایداری جنگل:

۴-۱: تهیه و اجرای طرح های تفصیلی مدیریت پایدار جنگل منطقه هیرکانی

فاز اول
اجرای طرح جنگلداری نوین

زمان اجرای ۳ تا ۵ سال

برنامه اجرایی فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل در ۲۸ حوزه آبخیز جنگلی با مساحت کل ۷۱۸ هزار هکتار	هدف کمی

گیلان	مازندران (نوشهر)	مازندران (ساری)	گلستان
۸ حوزه آبخیز ۱۷۱۰۰۰ هکتار	۵ حوزه آبخیز ۱۵۳۰۰۰ هکتار	۱۰ حوزه آبخیز ۲۱۷۰۰۰ هکتار	۵ حوزه آبخیز ۱۷۷۰۰۰ هکتار

دریای خزر
اردبیل
گیلان
زنجان
قزوین
البرز
تهران
مازندران
گلستان
خراسان شمالی
سمنان
راهنما
حوزه صیانتی

ظرفیت‌های پیش‌بینی شده برای اجرای طرح

برداشت درختان صنوبر دست‌کاشت در قالب زراعت چوب و یا جایگزینی گونه بومی

امکان سنجی شده در حوزه‌های آبخیز ۱۱ – ۲۲ – ۲۴ (گیلان) + ۴۸ (نوشهر) + ۵۰ (ساری)

انجام عملیات پرورشی (تنک کردن و پاک کردن)در توده دست کاشت سنواتی پهن برگ و سوزنی برگ

امکان سنجی شده در حوزه‌های آبخیز ۳۱-۳۵-۳۸-۴۸ (نوشهر) ۸۴ گلستان
۷۵-۷۴-۷۳-۷۱-۶۶ الف- ۷۱- ۷۳- ۷۴-۷۵ (ساری

برداشت درختان سوزنی‌برگ دست‌کاشت در قالب عملیات پرورشی و بهداشتی یا جایگزینی گونه بومی

امکان سنجی شده در حوزه‌های آبخیز ۸۴ – ۹۳ – ۹۶ - ۹۷ – ۱۰۴ (گلستان)

برداشت درختان جنگلی ریشه‌کن؛ شکسته و افتاده تجمعی

امکان سنجی شده در حوزه‌های آبخیز ۳۱ – ۳۵ – ۳۸ - ۴۸ (نوشهر)
+ ۵۵ – ۶۲ – ۶۴ – ۶۵ – ۶۶الف –۷۱ – ۷۳ – ۷۴ – ۷۵ (ساری)

طرح جنگلداری نوین – فاز ۱

فعالیت‌های فنی اجتناب ناپذیر همراه با اقدامات حفاظتی در سطح حوزه آبخیز

- اقدامات حفاظتی (ایجاد مرز حائل، نصب بنچ مارک و ...) و تجهیز پاسگاهها و ایست بازرسی
- بازسازی، مرمت و نگهداری ساختمان‌های نظارت،نگهبانی، ایست بازرسی حفاظتی
- تأمین و تجهیز ملزومات اطفای حریق، **شناسایی؛ پایش؛ و کنترل آفات و بیماری**
- احیاء و نهال‌کاری فضاهای خالی
- مراقبت از جنگلکاری‌های سنواتی
- بازسازی ، اصلاح ، مرمت و نگهداری جاده جنگلی
- هزینه تهیه طرح‌های مدیریت پایدار جنگل
- تامین هزینه مربوط به برگزاری کارگاههای آموزشی(آموزش ذی نفعان، همکاران)

درآمد حاصل از طرح در خدمت اقدامات فنی و حفاظتی حوزه آبخیز

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر
(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

مرمت ؛ بازسازی و اصلاح جاده‌های جنگلی موجود

ریزش‌برداری، زهکشی، پاک‌سازی جوی‌های کناری و آبراهه‌ها،
مرمت ابنیه فنی، تثبیت مناطق لغزشی و رانشی

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر
(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

حمایت و مراقبت از جنگل کاری‌های سنواتی
(عملیات پرورشی)

وجین، سله‌شکنی، واکاری، مرمت حصار
تنک کردن توده دست‌کاشت

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر
(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

مرمت و بازسازی حصار

حصارکشی و مرمت با سیم خاردار و پایه چوبی، بتونی یا فلزی
پیرامون جنگل‌های مجاور روستا، راه مواصلاتی ، فعالیت دامداری

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر

(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

مرمت ؛ بهسازی و نگهداری ساختمان نظارتی و حفاظتی

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر

(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

نهال کاری؛ بذرکاری و غنی‌سازی

نقاط باز و خالی از پوشش

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر

(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

شناسایی؛ پایش؛ پیش‌آگاهی و کنترل آفات و بیماری‌های جنگلی

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر

(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

شناسایی کانون‌های بحرانی مستعد؛ پیشگیری و اطفاء حریق

اقدامات فنی اجتناب ناپذیر

(حفظ ساختار و سرمایه‌های ایجاد شده در بیش از شش دهه اجرای طرح جنگلداری)

ایجاد کمربند سبز و مرز حائل حفاظتی (حفر کانال و نصب بنچ مارک)

فاز اول جنگلداری نوین در ۲۸ حوزه آبخیز جنگلی

ردیف	استان	تعداد حوضه	مساحت کل	حوضه های انجام شده	حوضه های باقی مانده	ملاحظات
۱	گلستان	۵	۱۷۷۰۰۰	۴	۱	حوضه ۹۳
۲	گیلان	۸	۱۷۱۰۰۰	۶	۲	حوضه ۱۹ و ۲۲ در شرف تصویب نهایی استان و ارسال به دفتر
۳	مازندران– ساری	۱۰	۲۱۷۰۰۰	۱۰	–	
۴	مازندران– نوشهر	۵	۱۵۳۰۰۰	۵	–	
	جمع	۲۸	۷۱۸۰۰۰	۲۵	۳	

مروری بر کلیات
برنامه اجرایی
دو طرح نمونه
جنگلداری نوین و
مدیریت پایدار جنگل

طرح جنگلداری نوین (فاز اول) در حوزه های آبخیز ۹ و ۱۰ و ۱۱ – استان گیلان

برنامه پنجساله فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل در حوزه‌های آبخیز ۹ – ۱۰ و ۱۱ گیلان متکی بر طرح زراعت چوب هفت دغنان

مساحت	
جنگل جلگه‌ای دست‌کاشت سری هفت دغنان	۲۵۵۷.۶۲ هکتار
حوزه آبخیز ۹	۳۹۹۰۱ هکتار
حوزه آبخیز ۱۰	۱۲۷۶۱ هکتار
حوزه آبخیز ۱۱	۳۱۱۳۹ هکتار
	۸۶۳۵۸ هکتار

برنامه پنجساله فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل در حوزه‌های آبخیز ۹ – ۱۰ و ۱۱ گیلان متکی بر طرح زراعت چوب هفت دغنان

نوع عملیات	شرح عملیات	واحد	سری هفت دغنان	حوزه آبخیز ۹-۱۰-۱۱	جمع
اقدامات فنی	مرمت و نگهداری جاده جنگلی	کیلومتر	۸/۵۵	۹۴/۶	۱۰۳/۱۵
	احداث ابنیه فنی جاده جنگلی	دهنه	۰	۳۴	۳۴
	جنگلکاری با گونه بومی	هکتار	۵۳/۵	۷۴/۸۶	۱۲۸/۳۶
	نهالکاری زراعت چوب	هکتار	۳۲۹	۰	۳۲۹
	مراقبت و نگهداری جنگلکاری سنواتی	هکتار - تجمعی	۱۴۱۴/۵	۳۶۱۹/۴	۵۰۳۳/۹
	حصارکشی و مرمت حصار	کیلومتر	۱۹۹/۹	۵۶/۷۶	۲۵۶/۶۶
	احداث، مرمت و نگهداری ساختمان نظارتی	متر مربع	۲۰۰	۱۷۰	۳۷۰
اقدامات حفاظتی	نصب بنچ مارک و ابنیه فنی	پایه	۲۵۰	۲۱۰	۴۶۰
	مرمت و تجهیز ساختمان حفاظتی	متر مربع	۰	۳۵۴	۳۵۴
	تأمین ملزومات پاسگاه حفاظتی	واحد	۰	۳	۳
	احداث کانال حفاظتی	کیلومتر	۰	۴	۴
	تأمین نیروی حفاظتی	نفر	۱۲	۱۰۷	۱۱۹
	تأمین خودرو	دستگاه	۱	۶	۷
	تأمین موتور سیکلت	دستگاه	۶	۵۳	۵۹
سایر نیازهای طرح	خرید و نصب دوربین حفاظتی و رایانه	دستگاه	۲	۰	۲
	برگزاری دوره آموزشی و ترویجی	دوره	۵	۰	۵
	بکارگیری کارشناس	نفر	۱	۰	۱
سایر نیازهای حفاظتی (هزینه دادرسی- اطفاء حریق- مبارزه با آفات و بیماری – اضافه کار و جیره غذایی - تابلوی راهنما و ...)					
هزینه تهیه طرح امانی مدیریت پایدار جنگل	تأمین کارشناس اکیپ تهیه طرح	نفر	۰	۱۲	۱۲
	تأمین خودرو اکیپ تهیه طرح	دستگاه	۰	۶	۶
	تأمین تجهیزات فنی تهیه طرح	دستگاه	۰	۶۲	۶۲
	تأمین ملزومات صحرایی تهیه طرح	هکتار	۰	۱۱۲۸۹۰	۱۱۲۸۹۰

برنامه پنجساله فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل در حوزه‌های آبخیز ۹ – ۱۰ و ۱۱ گیلان

درآمد طرح

امکان برداشت درختان صنوبر و کاج تدا طی **پنج سال**

۵۳۲۲۱ متر مکعب

در جنگل دست‌کاشت سری هفت دغتان

بیلان مالی طرح

درآمد

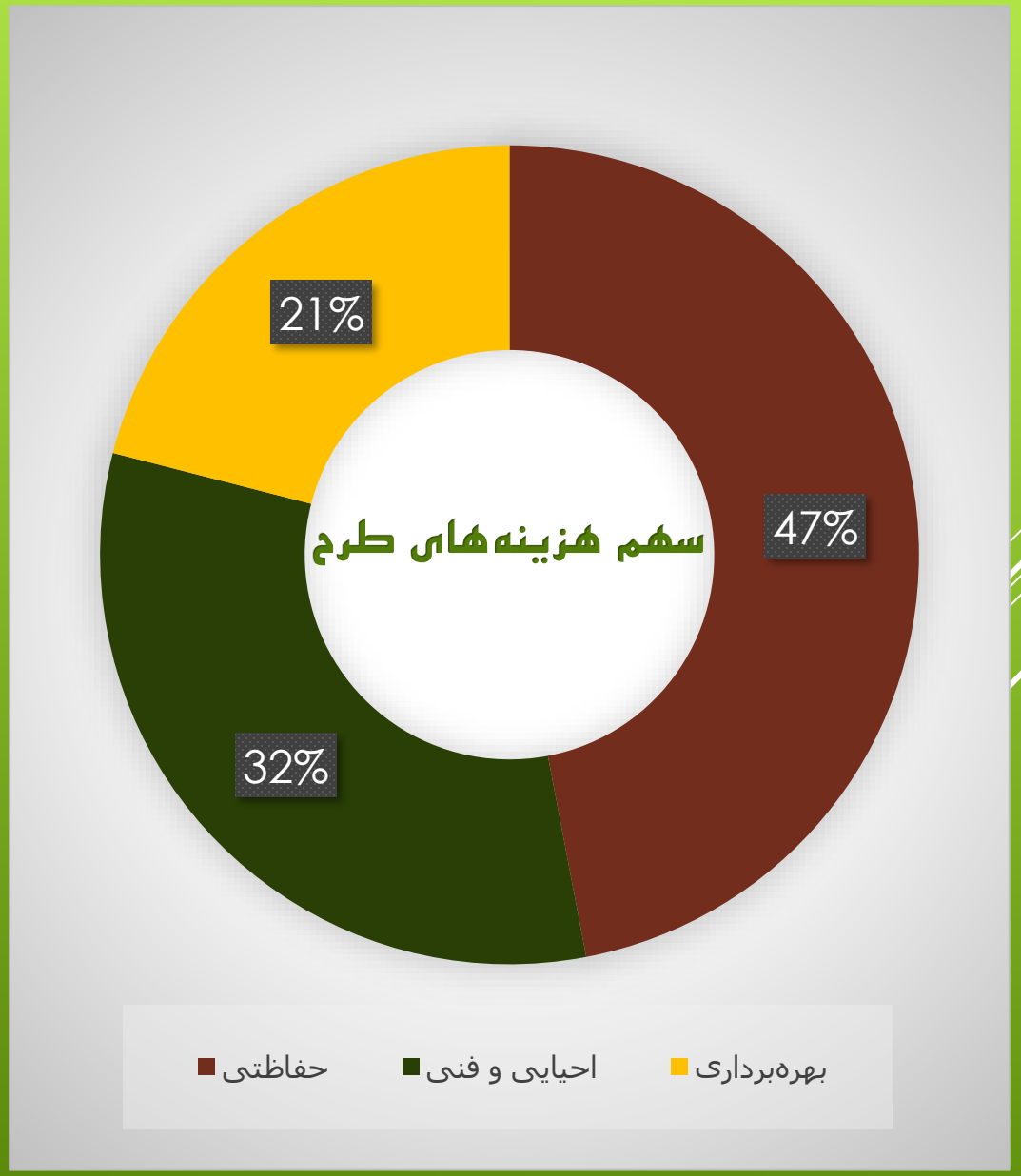
۵.۷۵۵.۳۱۵ میلیون ریال

هزینه

۵.۶۸۳.۶۶۴ میلیون ریال

سهم دولت

۷۱.۶۵۱ میلیون ریال

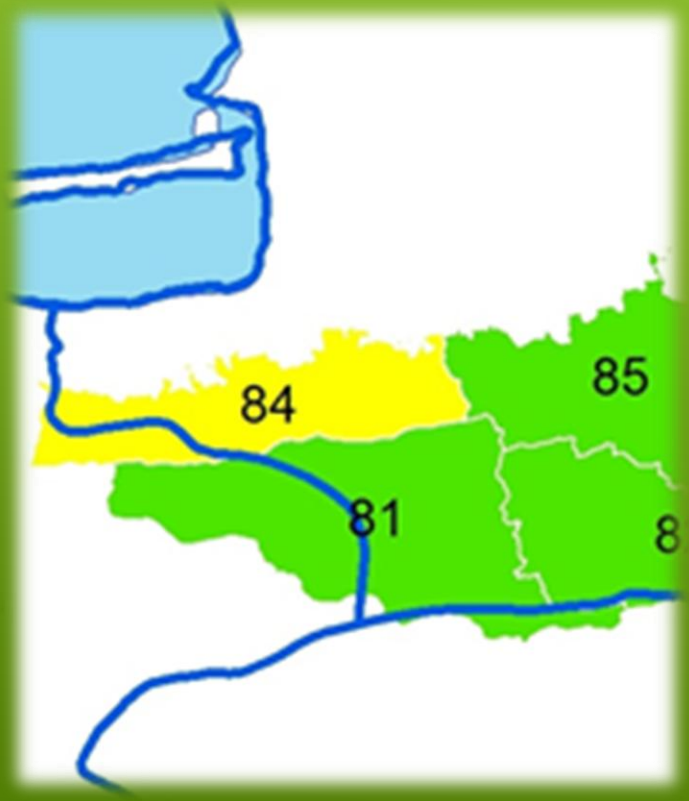

طرح جنگلداری نوین (فاز اول) در حوزه آبخیز ۸۴ – استان گلستان

برنامه پنجساله
فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل
در حوزه آبخیز ۸۴ – کردکوی و بندرگز – گلستان
متکی بر
طرح جایگزینی تدریجی سوزنی‌برگان دست‌کاشت با گونه‌های پهن‌برگ بومی

مساحت	
مجموع جنگلکاری سنواتی	۹۰۰/۹۶ هکتار
جنگلکاری قابل کار	۷۰۵/۰۲ هکتار
کل حوزه آبخیز ۸۴	۳۱۳۰۱ هکتار

برنامه پنجساله فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل در حوزه آبخیز ۸۴ – کردکوی گلستان متکی بر طرح جایگزینی تدریجی سوزنی‌برگان دست‌کاشت با گونه‌های پهن‌برگ بومی

نوع عملیات	شرح عملیات	واحد	حجم عملیات
اقدامات فنی	مرمت و نگهداری جاده جنگلی	کیلومتر	۹۶/۹۷
	احداث ابنیه فنی جاده جنگلی	مترمکعب دهنه / عدد	۴۸۷/۲ ۶۶
	جنگلکاری با گونه بومی	هکتار	۱۴۲/۲
	مراقبت و نگهداری جنگلکاری سنواتی	هکتار - تجمعی	۷۸۰/۴
	حصارکشی و مرمت حصار	کیلومتر	۵۳/۲
	بازسازی، مرمت و نگهداری ساختمان نظارتی	متر مربع	۶۵۰
اقدامات حفاظتی	تأمین ملزومات واحد حفاظتی و نظارتی	واحد	۳
	احداث سایه بان	مترمربع	۸۰
	مرمت کانال حفاظتی	کیلومتر	۴۳
	تأمین نیروی حفاظتی	نفر	۶۳
	تأمین خودرو	دستگاه	۵
	تأمین موتور سیکلت	دستگاه	۱۵
سایر نیازهای طرح	هزینه تهیه طرح فعلی	هکتار	۳۱۳۰۱
	برگزاری دوره آموزشی و ترویجی	دوره	۵
	بکارگیری کارشناس	نفر	۱
سایر نیازهای حفاظتی (هزینه اطفاء حریق- مبارزه با آفات و بیماری – اضافه کار و جیره غذایی - تابلوی راهنما و ...)			
هزینه تهیه طرح امانی مدیریت پایدار جنگل	تأمین کارشناس اکیپ تهیه طرح	نفر	۶
	تأمین خودرو اکیپ تهیه طرح	دستگاه	۲
	تأمین تجهیزات فنی تهیه طرح	سری	۶
	تأمین ملزومات صحرایی تهیه طرح	هکتار	۳۱۳۰۱

برنامه پنجساله
فاز اول طرح جنگلداری نوین و مدیریت پایدار جنگل
در حوزه آبخیز ۸۴ – کردکوی گلستان

درآمد طرح

امکان برداشت درختان سوزنی برگ طی **پنج سال**

۲۶۱۱۳ متر مکعب

در جنگل دست‌کاشت

بیلان مالی طرح

درآمد

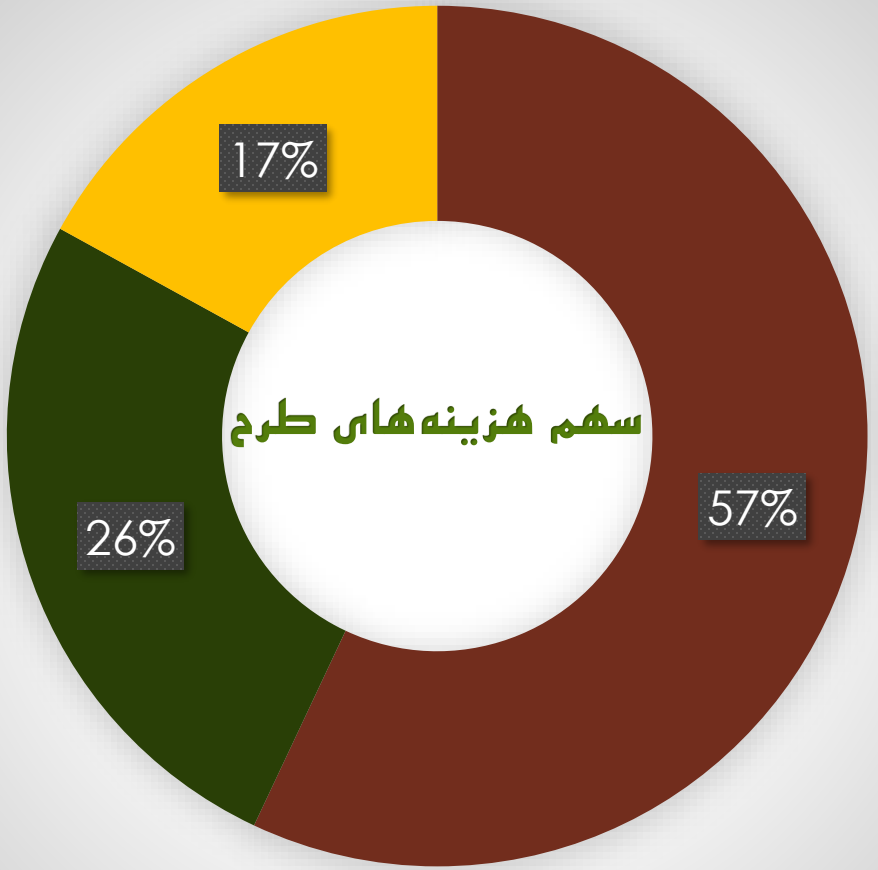
۲.۷۴۳.۷۶۵ میلیون ریال

هزینه

۲.۷۰۶.۶۸۰ میلیون ریال

سهم دولت

۳۷.۰۸۵ میلیون ریال

کلیاتی از

برنامه‌های مصوب کتابچه‌های طرح

فاز اول جنگلداری نوین در ۲۸ حوزه آبخیز جنگلی

اقدامات حفاظتی

شامل مجموعه فعالیت‌ها و عملیات حفاظت و حمایت منابع طبیعی در حوزه آبخیز

حفاظت فیزیکی

۷۰۰ هزار هکتار

نصب بنچ مارک

۱۲۰۰ پایه

احداث، بازسازی و مرمت
ساختمان حفاظتی

۹۳۰ مترمربع

اقدامات حفاظتی (۲)

شامل مجموعه فعالیت‌ها و عملیات حفاظت و حمایت منابع طبیعی در حوزه آبخیز

تجهیزات و ملزومات پاسگاه‌های حفاظتی
۱۰ واحد

احداث و مرمت کانال حفاظتی
۱۳۳ کیلومتر

تأمین خودرو و موتور سیکلت
۳۰۶ دستگاه

تأمین هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر
۳۵۷ میلیارد ریال
اطفای حریق + آفات و بیماری+محاکم قضایی

خرید و نصب دوربین حفاظتی و پنل خورشیدی
۱۰۹ دستگاه

تأمین نیروی حفاظتی
۹۱۱ نفر
قرقبان و نگهبان

عملیات احیایی

شامل مجموعه عملیات نهال‌کاری، نوکاری، مراقبت و نگهداری

نهالکاری و واکاری
۲۱۷ هکتار

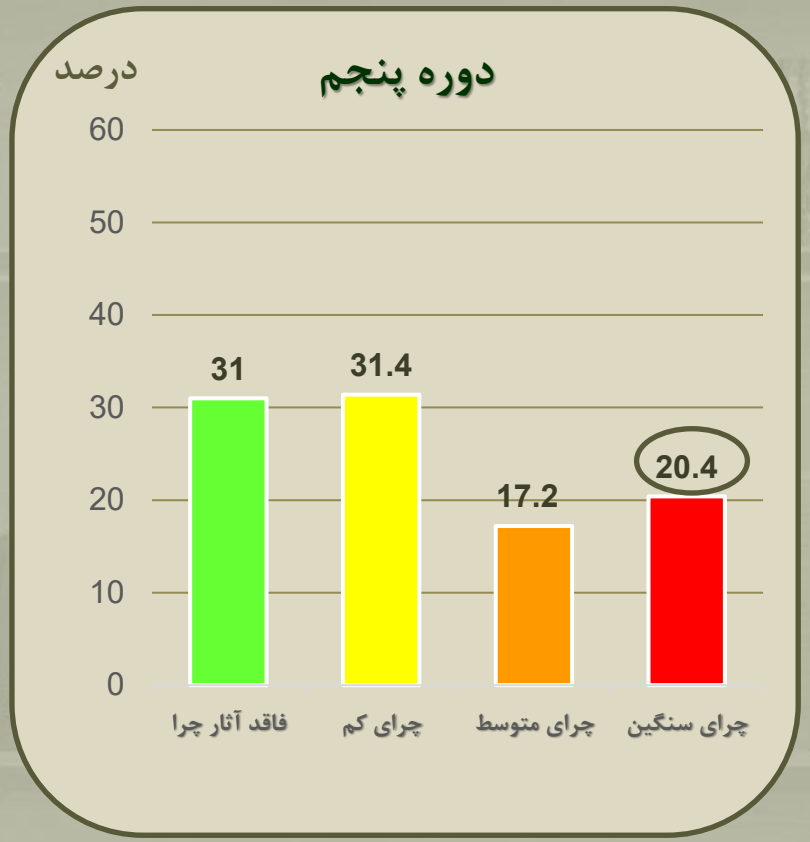
مراقبت و نگهداری
جنگلکاری‌های
سنواتی

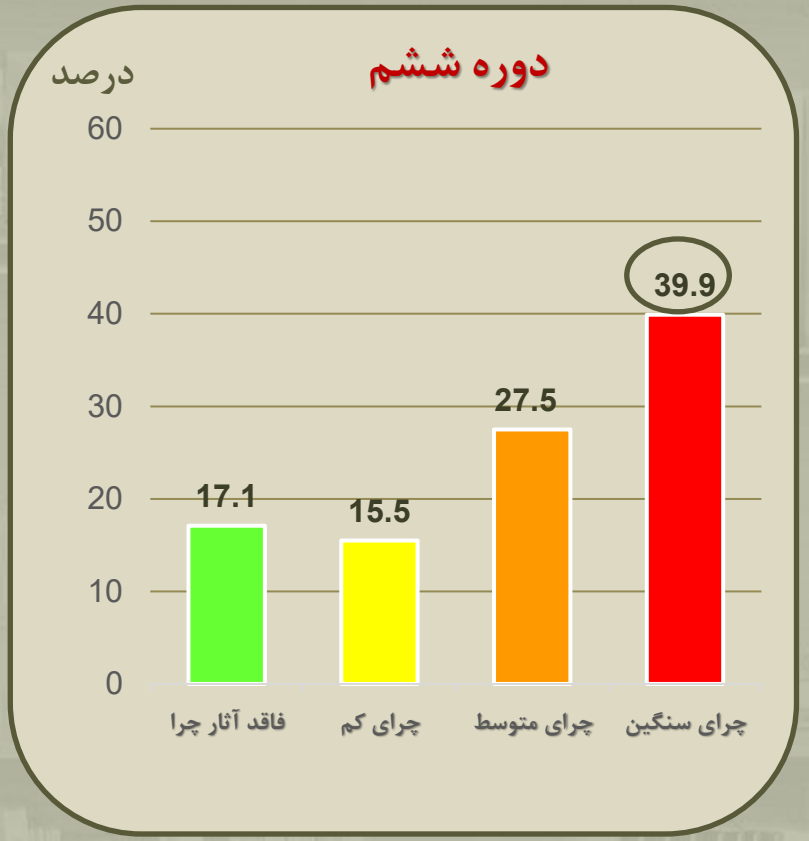
۱۰۷۴۶ هکتار

نگاهی بر نتایج مطالعات ششمین دوره ارزیابی کمی و کیفی جنگل‌های هیرکانی

(۱۴۰۲-۱۴۰۳)

مقایسه مشاهده آثار چرای دام و حضور دامدار در جنگل طی سه دوره

محصورسازی

احداث و مرمت حصار

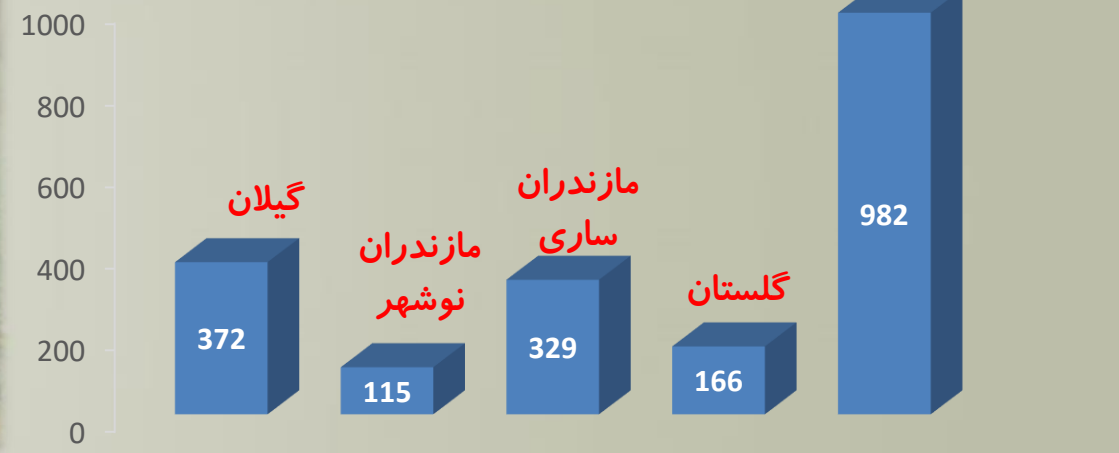

۳۲۸ کیلومتر

حصارکشی

۶۵۴ کیلومتر

مرمت حصار

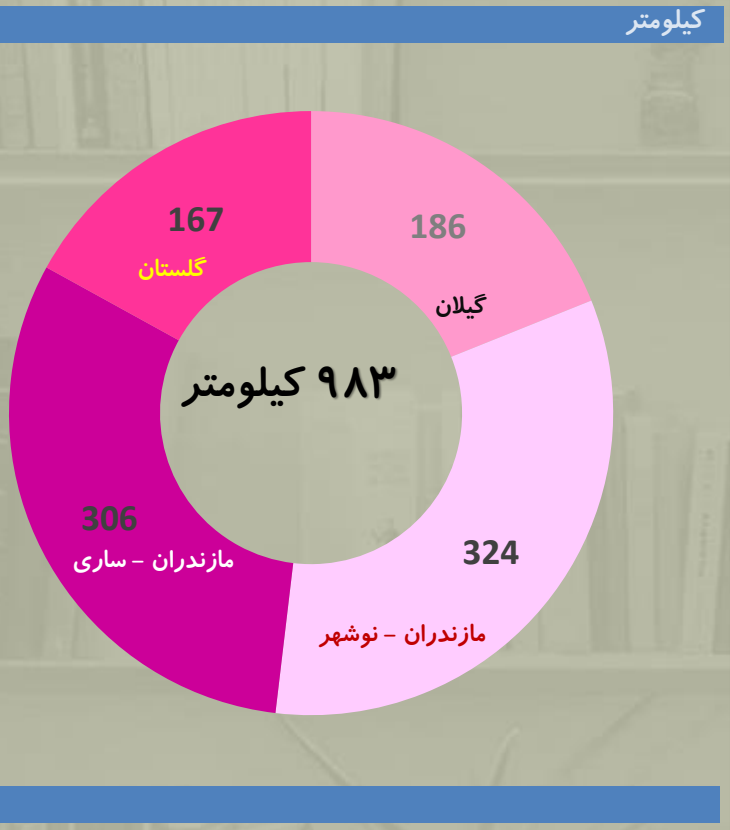
عملیات مرمت و نگهداری جاده‌های جنگلی

ریزش‌برداری، زهکشی، پاک‌سازی جوی‌های کناری و آبراهه‌ها، مرمت ابنیه فنی، تثبیت مناطق لغزشی و رانشی

مرمت و نگهداری جاده

۹۸۳ کیلومتر

آب‌روهای عرضی

۲۱۹ دهنه

ابنیه فنی

۱۰۷۷۳ متر مکعب

مرمت و نوسازی ساختمان نظارتی

احداث ساختمان

۱۰۰ مترمربع

بازسازی و مرمت ساختمان

۵۱۲۷ مترمربع

تأمین تجهیزات و ملزومات

۴۱ واحد

تکمیل طرح مدیریت پایدار جنگل‌های هیرکانی - تفصیلی

تأمین هزینه‌های اکیپ‌های تهیه طرح امانی

۵۴ نفر

جذب کارشناس
عضو اکیپ

۳۳ دستگاه

تأمین خودروی
ایاب و ذهاب
اعضای اکیپ

۳۹ سری

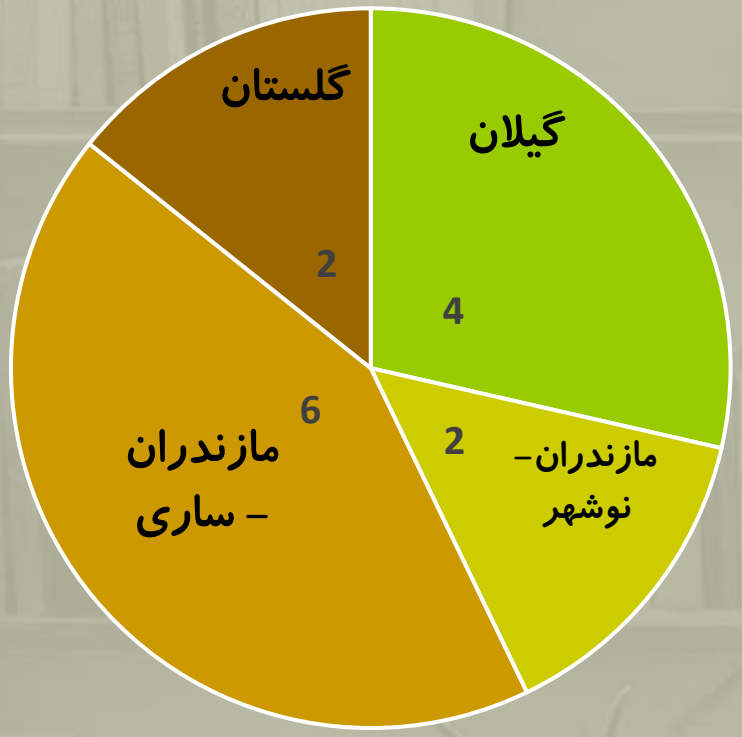
خرید تجهیزات فنی
تهیه طرح
شامل تبلت، جی‌پی‌اس،
متر لیزری، شیب‌سنج و
پاور بانک

۵۴۵ هزار هکتار

هزینه عملیات
صحرایی
شامل تأمین غذا،
لباس کار، رنگ و ...

اکیپ‌های تهیه طرح استانی

تهیه طرح مدیریت پایدار جنگل‌های هیرکانی – ذخیره گاه و ...

تأمین سایر نیازمندی‌ها

تأمین سایر نیازمندی‌های طرح

جذب کارشناس طرح

۲۸ نفر

آموزش و ترویج منابع طبیعی

۱۱ دوره

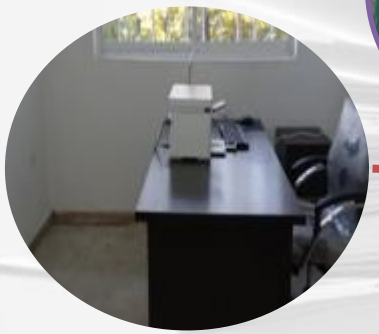
نصب تابلوی راهنما و هشدار دهنده

۴۵ پایه

خرید رایانه، چاپگر و ...

۵۶ دستگاه

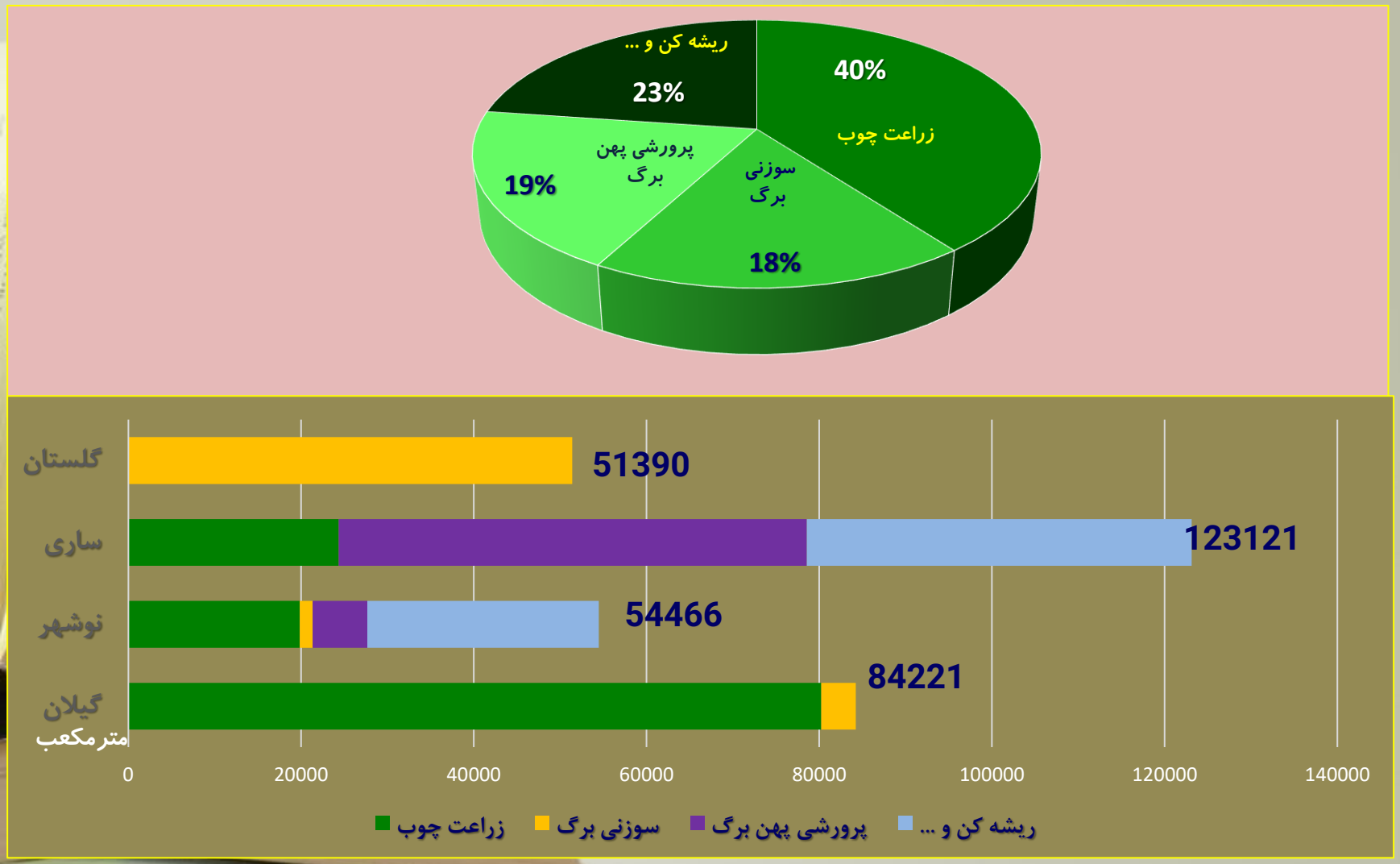

اهم برنامه‌های سه تا پنجساله مصوب کتابچه‌های طرح ۲۸ حوزه در یک نگاه

نوع عملیات	پروژه شاخص	واحد	حجم
حفاظتی	گشت و مراقبت	هکتار	۶۴۱۴۸۷
	نیروی حفاظتی	نفر	۹۱۱
	اطفای حریق و آفات	میلیارد ریال	۳۵۷
احیایی	نهال کاری	هکتار	۱۶۲۶
	مراقبت و نگهداری	هکتار	۱۰۷۴۶
محصور سازی	احداث و مرمت حصار	کیلومتر	۹۸۲

نوع عملیات	پروژه شاخص	واحد	حجم
جاده جنگلی	مرمت و نگهداری	کیلومتر	۹۸۳
ساختمان نظارتی	مرمت و بازسازی	مترمربع	۵۲۲۷
پرورشی توده دست‌کاشت	تنک کردن و آزاد کردن	هکتار	۱۴۰۰۰
هزینه تهیه طرح	تهیه طرح مدیریت پایدار	هکتار	۸۳۲۷۳۴
سایر نیازمندی‌ها	جذب کارشناس جنگل	نفر	۸۲

درختا مشمول تبصره های ذیل ماده ۳۶

۱۲۴۴۳۷
مترمکعب

زراعت چوب
(صنوبر)

۵۶۸۸۱
مترمکعب

پرورشی
(سوزنی‌برگ)

۶۰۵۳۰
مترمکعب

پرورشی
(درختکاری پهن‌برگ)

۷۱۳۵۰
مترمکعب

ریشه‌کن، شکسته، افتاده
تجمعی و برداشت
اجتناب‌ناپذیر

۳۱۳۱۹۸
مترمکعب

کل برداشت

پیش‌بینی برداشت تبصره ۱ ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم

درختان ریشه‌کن، شکسته، افتاده تجمعی و برداشت اجتناب‌ناپذیر درطی ۳ سال

۷۱۳۵۰
متر مکعب
طی سه سال
کل امکان برداشت

۴۰۳۵۰=٪۵۷
ریشه‌کن، شکسته و
افتاده تجمعی

۳۱۰۰۰ =٪۴۳
برداشت اجتناب ناپذیر

۴۰۲
هزار هکتار

۱۳
حوزه آبخیز هدف

۰/۱۲ متر مکعب در هکتار در سه سال

۴۰۳۵۰
مترمکعب

برداشت اجتناب‌ناپذیر شامل : **درختان خطرآفرین واقع در پارک‌های جنگلی، جاده‌های مواصلاتی، مسیرهای طغیانی و جریانی رودخانه‌های دائمی، حرا ئم خطوط انتقال برق، گاز، آب، عرصه پروژه‌های عمومی و عمرانی و ... می باشد**

بر اساس نتایج آخرین دوره ارزیابی کمی و کیفی جنگل‌های هیرکانی میزان موجودی حجم درختا ن ریشه‌کن، شکسته و افتاده معادل ۲۰/۸ متر مکعب در هکتار برآورد شده است

درصد برداشت سه ساله	امکان برداشت سه ساله	موجودی کل درختان ریشه کن و شکسته افتاده در ۱۳ حوزه آبخیز
زیر نیم درصد از حجم کل موجودی	۴۰/۰۰۰ مترمکعب	۸/۳۶۰/۰۰۰ مترمکعب

تراز مالی طرح

بیلان هزینه و درآمد

۲۸ حوزه

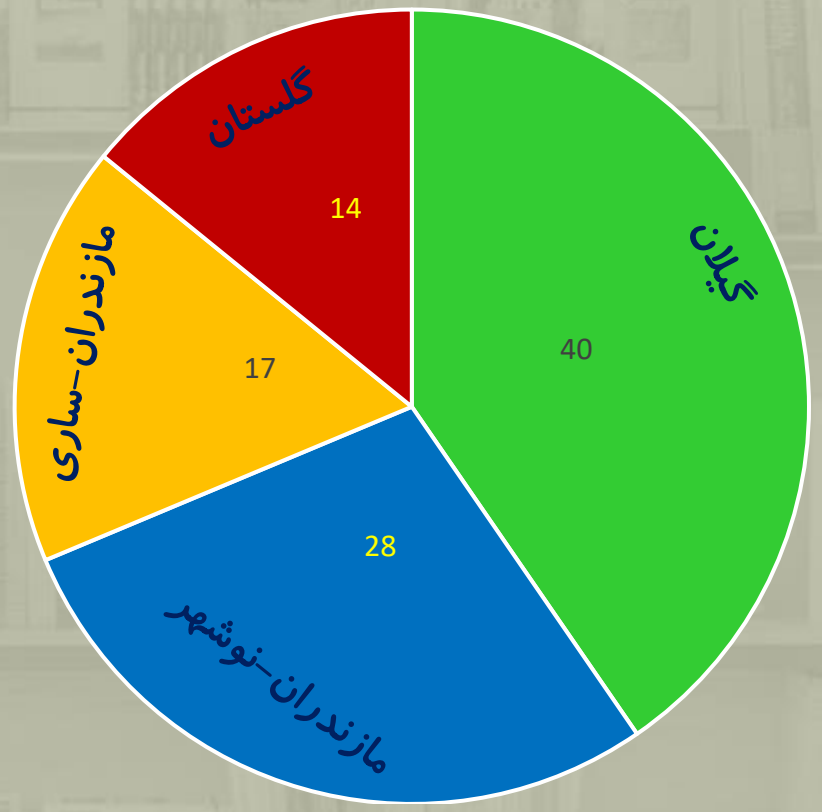
درآمد کل	هزینه کل	سهم دولت (بهره مالکانه)
۳۰۷۲۱	۳۰۴۳۴	۲۸۷
میلیارد ریال	میلیارد ریال	میلیارد ریال

۹۹ درصد درآمد طرح، صرف هزینه و سرمایه‌گذاری در جنگل‌های همان طرح می‌شود

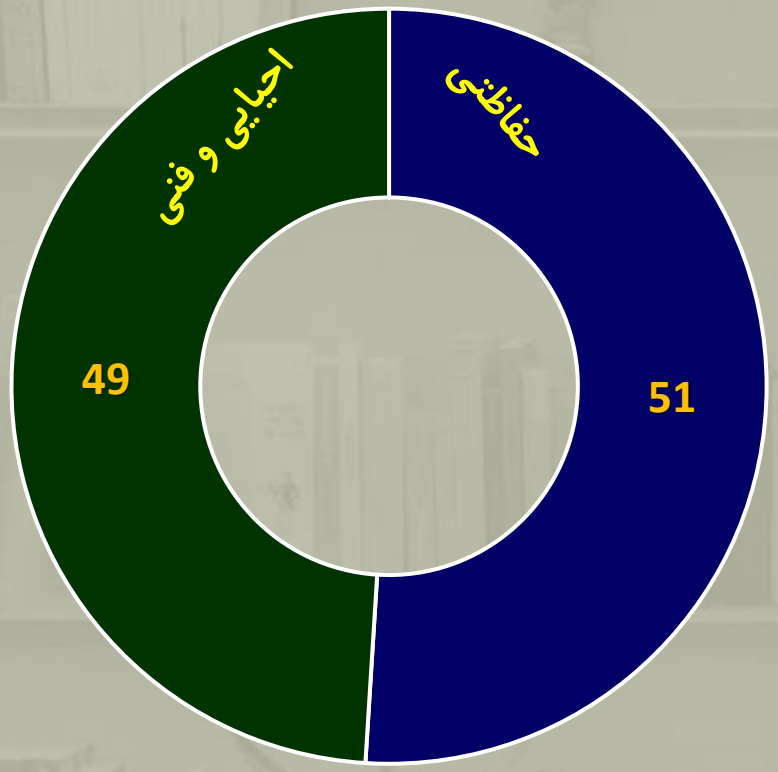
آنالیز هزینه‌های اجرایی طرح

هزینه انجام عملیات و فعالیت‌ها

درصد سهم استانی

درصد سهم بخش فعالیتی

با تشکر از توجه شما